

[Ministeren for forureningsbekæmpelse.]

at der på den måde placeres milliardomkostninger hos grundejerne og hos virksomhederne, som er de to store forurenere, når vi taler om spildevandet, der vel er det, der koster. Når det for den enkelte grundejer pludselig kan blive til en regning på 20.000, 25.000, 30.000 kr. eller for de enkelte virksomheder gå op i millionbeløb, begynder man måske at stritte imod princippet om, at forurenere skal betale, således som man tidligere med store armsving accepterede det.

Jeg mener imidlertid, at vi så langt som overhovedet muligt skal fastholde grundprincippet. Jeg må også have lov til at sige, at det er et grundprincip, som er godkendt i forskellige internationale sammenslutninger, hvori Danmark deltager, OECD og særlig i EF, og derfor synes jeg nok, at man også kunne forvente støtte fra de partier, som gik ind for EF op til folkeafstemningen og vel formentlig også gør det efter folkeafstemningen — selv om man ind imellem kan være i tvivl herom — de grundsynspunkter omkring forureningsbekæmpelsens omkostninger, som også ligger i EF-regie. Det er muligt, at man i Sverige har anlagt andre synspunkter herpå, men det kan i og for sig ikke være afgørende for os, at man i Sverige har gjort det, formentlig af konjunkturpolitiske grunde. Hr. Lembourn er vel uden videre enig i, at vi ikke står i den samme situation i Danmark konjunkturpolitisk, som man gør det i Sverige, så finnerne om, at man har den ene eller den anden regeringschef for det ene eller det andet parti, kan vel fare i denne forbindelse.

Men tilbage til spørgsmålet om støttemulighederne, som jeg forstod vistnok alligevel kun skulle gælde i visse overgangsperioder. Nu ved vi alle sammen, at overgangsperioder har en tilbøjelighed til at blive overmåde lange. Hvis vi først har introduceret et sådant princip omkring statslig eller anden form for offentlig støtte, er der næsten altid god argumentation for, at disse overgangsperioder — vi behøver bare at tænke på de pågående landbrugsforhandlinger — bliver overmåde lange. Det er i virkeligheden en af de væsentligste begrundelser for, at jeg mener, vi skal være meget tilbageholdende selv med at kalde det overgangsordninger, for hvordan slipper vi af med dem,

når først vi har introduceret dem? Det er det ene synspunkt.

Derefter taler hr. Lembourn om at bruge afgiftspolitikken som led i forureningsbekæmpelsen, og jeg forstår meget vel, at dette synspunkt introduceres af hr. Lembourn, fordi — det kom tydeligt frem siden hen, og derfor er der konsekvens i hans tankegang — et sådant system kan anvendes inden for den bestående markedsstruktur, den liberal-økonomiske markedsstruktur. Det er meget konsekvent. Jeg tror imidlertid, at hvis hr. Lembourn tænker hele spørgsmålet om forureningsbekæmpelsen igennem, vil han på et eller andet tidspunkt komme i tvivl om, hvorvidt man virkelig effektivt kan bekæmpe forureningen inden for den bestående markedsstruktur. Det er også et idépolitisk oplæg af megen interesse.

Men lad mig nævne hele genanvendelsesproblematikken. Det er vi vel uden videre enige om er et godt og sundt princip inden for forureningsbekæmpelsen. Men hvad vil hr. Lembourn gøre, når det viser sig, at vi ikke kan genanvende affaldsprodukterne, fordi nye produkter er langt billigere; når det ikke kan betale sig at genanvende halmen, når det ikke kan betale sig at genanvende papiret, når det ikke kan betale sig at genanvende skrottet osv. osv.? Vil hr. Lembourn så forsøge at forvride sig — for det er jo det, han gør — inden for den bestående markedsstruktur ved enten at sige: det skal betale sig, og derfor subsidierer vi, eller ved at sige: vi lægger afgifter på nye mineraler, for at de genanvendte stoffer bedre skal kunne betale sig? Det er stadig væk forvridding, det går jeg ud fra vi er enige om, inden for markedsstrukturen. Men hvor længe kan man blive ved med at forvride med afgifter det ene sted og subsidier det andet sted? Er man ikke på et eller andet tidspunkt bedre stillet ved at erkende, at den bestående liberal-økonomiske markedsstruktur, som vel i stort omfang har overlevet sig selv, ikke kan klare disse moderne problemer? Det er en idépolitisk debat af stor betydning for hele forureningsbekæmpelsen.

Der er vel også den fare ved hr. Lembourns synspunkt, at hvis man lægger afgifter på forurening, afgifter på støj, afgifter på spildevand, eller hvad man kunne tænke sig at lægge afgifter på, vil der være en ten-